

před nezdatností. Nezdatným může býti i ten, kdo vykonal všechny zkoušky, ukáže-li se, že přes to jeho výkony nejsou takové, aby ospravedlňovaly úsudek, že vyzkoušená osoba je zároveň zdatnou. Pro posouzení zdatnosti zřízenců firmy P. je rozhodujícím zjištění, že lokomobila nebyla osudného dne opatřena ochranným košem, že stála za větru v blízkosti došky krytých stavení, že byla nezpůsobilou k provozu, protože přehříváč páry v kouřové komoře, i kdyby byl v lokomobile, nezabránil by výletu chomáče jisker. Dále jest rozhodným zjištění, že za orání vyletěly jiskry z komína lokomobily, že veliký, tehdá zuřivší vítr, zanesl je na doškovou střechu žalobcova domku, ta začala hořeti, oheň přenesl se také na tři sousední stavení, čímž byla způsobena škoda, jejíž náhrady se vyhořelí domáhají svými žalobami. Dále je rozhodujícím, že R. i K. odsouzení byli právoplatně trestním rozsudkem pro přestupek Šu 459 tr. zák., spáchaný tím, že dne 26. srpna 1920 v N. lokomobilu oracího stroje, pod níž bylo topeno uhlím, postavili nedaleko doškových domků a tím zavinili, že od jiskry, z komínu vyletěvší, vznikl požár, a že se tím dopustili činu, z něhož se dá snadno předvídati nebezpečnost ohně. Také je rozhodujícím zjištění, že oba zřízenci byli H-em upozorněni na nebezpečnost orání, načež oba odpověděli, aby svědek byl bez starosti, že to nechytne. Mínění odvolacího soudu, že z tohoto ojedinělého případu nelze ještě souditi na nezdatnost zřízenců, odporuje předpisu Šu 1315 obč. zák. Především nesmí býti přehlíženo, že tímto novelisovaným předpisem (§ 161/III. novely) bylo ručení v zájmu bezpečnosti zotřeno a ustanoveno, že zaměstnavatel ručí za nezdatnost osoby, v jeho podniku používané, i tenkrát, když nevěděl a nemusí vědět o její nezdatnosti. Ručení podle Šu 1315 obč. zák. není ručením za vinu, nýbrž za výsledek, a podmíněno jest tím, že osoby, jichž bylo použito k úkonu, jsou nezdatny. Zdatnost nemůže býti ztotožňována se schopností a způsobilostí. Předpokládá sice nutně způsobilost, ale způsobilost musí býti provázena také nejlepší vůlí, skutečně vynaložení schopnosti ku zřízení díla, a také se předpokládá náležitá péle, dokonalá svědomitost a naprostá dbalost. Nedopatření neubrání se nikdo, ale nesmí to býti vědomé pochybení, když někdo pozná chybu a v ní setrvává, je to již nedbalost, při níž nelze mluvit o zdatnosti. Užije-li se těchto zásad na zjištěný skutkový děj, zřetelně se pozná, že jednání zřízenců bylo hrubě nedbalé a že v něm setrvali, ač byli na nebezpečnost svého jednání upozorněni, že nelze pochybovati, že byli k vykonávání služeb, k nimž byli sjednáni, nezdatní, a je pro užití předpisu Šu 1315 obč. zák. lhostejno, zdali firma P. o jejich nezdatnosti věděla, či nevěděla.

Čís. 4377.

Byla-li výzva doručovacím orgánem pouze vhozena do skřínky pro příjem dopisů, nebylo vyhověno předpisu Šu 102 c. ř. s. a nedošlo proto k náhradnímu doručení tím, že písemnost byla 14 dní na poště uložena.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1924, R I 755/24.)

Soud první stolice odmítl odvolání pro opozděnost. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by ve věci dále jednal. Důvody: Stížnost jest důvodná. Bylo-li marně provedeno doručení k vlastním rukám adresáta, jakož i doručení náhradní, poněvadž nebyl zastížen ani adresát ani oprávněná osoba, pokud se týče osoby, uvedené v druhém odstavci §u 102 c. ř. s., odeprěly přijímati písemnost, nutno písemnost uložit. Dlužno vzíti zřetel na to, že nutno se předem pokusiti o oba způsoby náhradního doručení. Ze zpátečního lístku o doručení rozsudku ze dne 19. dubna 1924 jde na jevo, že příjemce nebyl zastížen, a že náhradní doručení nemohlo býti provedeno, pročez poštovní zřízenec na zpátečním lístku a na obálce napsal »uložen dne 26. dubna 1924«. Předpisy o doručení musí býti přesně zachovávány, z této poznámky však nejde jasně na jevo, zda se poštovní orgán řídil přesně zákonem a nelze proto považovati doručení rozsudku za správně provedené. Proto jest rozhodným, že zástupci, v plné moci žalované uvedení, rozsudek obdrželi 5. června 1924 a tuto dobu nutno považovati za den doručení. Poněvadž odvolání došlo k soudu 12. června 1924, bylo podáno včas.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jak ze zprávy doručovacího orgánu, listonoše S. patrně, byl rozsudek první stolice uložen dne 26. dubna 1924 na poštovním úřadě, ježto prý žalovaná nebyla doma zastížena a náhradní doručení se nemohlo státi. Dle §u 104 c. ř. s. má se uložení na poště ohlásiti písemnou oznámkou, upevněnou na dveřích bytu, a podle možnosti též ústním sdělením osobám v sousedství bydlícím. Šetřením dle §u 526 odstavce druhý c. ř. s. jest zjištěno, že doručovací orgán, když mu zahradní dvěře nebyly přes zvonění otevřeny, vložil do poštovní skřínky, u oněch dveří připevněné, písemní výzvu na adresátku (žalovanou), aby si písemnost (rozsudek první stolice) vyzdvihla u poštovního úřadu, a že, když se tak nestalo, doručovací orgán druhého dne (26. dubna 1924) vhodil do oné skřínky vyzvání, by si adresátka písemnost u poštovního úřadu vyzdvihla, jinak ze bude tato pokládána za uloženou na poštovním úřadě. Formálnosti §u 102 a násl. c. ř. s. jest však přesně zachováti. Byla-li výzva doručovacím orgánem jen vhozena do oné skřínky, přičemž na příklad ani sousedé ani domácí lidé, klíček od schránky nemající, se nemohou o obsahu výzvy dozvědět, nebylo vyhověno předpisu §u 104 c. ř. s. a nedošlo proto k náhradnímu doručení tím, že písemnost byla 14 dní na poště uložena. V důsledku toho odvolací lhůta počala běžeti teprve 5. června 1924, kdy písemnost byla zástupci žalované strany u soudu doručena, a nenabyl proto onen rozsudek formální právní moci do dne skutečného podání odvolacího spisu k soudu, což se stalo dne 12. června 1924. Nelze přisvědčiti názoru stěžovatelu, že nápravu lze zjednati jen žalobou pro zmatečnost dle §u 529 čís. 2 c. ř. s., ježto prý jde již o rozsudek, formálně v moc práva vešlý. Má-li býti řeč o formální právní moci rozsudku, musí při nejmenším dojíti k platnému

doručení na onu osobu, na niž zní soudní doručovací příkaz. Nedošlo-li k tomuto platnému doručení na tuto osobu nedopatřením doručovacího orgánu, nelze osobu tu zbaviti řádného opravného prostředku a poukázati ji na mimořádný opravný prostředek §u 529 c. ř. s., a to ani z toho důvodu, že prvý soudce, neznaje nesprávnosti průběhu při doručení, měl neprávem za to, že je tu rozsudek formální v moc práva vešlý a proto povolil exekuci. Právem proto rekursní soud zrušil odmítací usnesení prvé stolice a nařídil, aby bylo dále dle §u 468 c. ř. s. jednáno.

Čís. 4378.

U cizozemské akciové společnosti lze za »stálé zastupitelstvo pro tuzemsko neb orgán, jemuž jest svěřeno, obstarávati obchody ve smyslu §u 99, odstavec třetí, j. n. uznati jen representaci (zastupitelstvo) odpovídající předpisům čl. IV. nařízení ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák., pokud se týče §§ 210—217 čl. XXXII uh. zák. z roku 1875.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1924, R I 891/24.)

Žaloba proti budapeštské firmě zadána byla na zemském soudu v Praze, jako soudu příslušném místně dle §u 99, odstavec prvý, j. n. K námitce místní nepřislusnosti soud prvé stolice žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku místní nepřislusnosti. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Otázku, zdali rekursní soud, zrušivší usnesení první stolice, je vázán právním názorem, projeveným v zrušovacím usnesení, také při rozhodování o novém, jeho právnímu názoru vyhovujícím usnesení prvé stolice, netřeba tu řešiti, neboť rekursní soud se v napadeném usnesení od právního názoru, projeveného ve zrušovacím usnesení, v pravdě ani neodchýlil. To lze jasně seznati, nepřihlíží-li se jen ku znění tohoto usnesení, nýbrž i k vývoji věci, za kterého k němu došlo. Žaloba se dovolávala sudiště majetku podle §u 99, odstavec prvý, j. n. Žalovaná strana je popírala, poukazujíc k tomu, že má na Slovensku továrny, podniky a sídlo své správy, že tím je pro ni založeno obecné sudiště podle místa správy ve smyslu §u 75 j. n., a že toto její obecné sudiště vylučuje sudiště majetku podle §u 99 j. n. Soud první stolice pokládal námitku nepřislusnosti za bezpodstatnou již podle tvrzení žalované strany, totiž proto, že sídlo správy na Slovensku není v »tuzemsku« ve smyslu jurisdikční normy, a zamítl námitku nepřislusnosti, nezabývá se dále s otázkami, zdali žalovaná strana skutečně na Slovensku sídlo své správy má, jakého rázu toto její sídlo je a zdali vůbec sudiště, založené sídlem správy, vylučuje sudiště podle majetku. Rekursní soud nesouhlasil s názorem prvé stolice, že Slovensko není tuzemskem, a musil proto přikročiti především k řešení základní právní otázky, zdali sudiště podle sídla správy skutečně vylučuje sudiště podle majetku. Na tuto otázku odpověděl rekursní soud kladně a vyslovil zároveň